

Ustaši so obnovili naskok na Gomez Palacio, odkoder so jih pregnali federalci.

HUERTISTI SO SI ZOPET OSVOJILI GOMEZ PALACIO, KER JIM JE NEPRIČAKOVANO PRIŠLO NA POMOČ 1500 SVEŽIH ČET. — USTAŠI ZMUČENI RADI PREJŠNIH NASKOKOV, SO SE MORALI UMAKNITI NA POSTOJANKO PRI EL VERJEL.

Varstvo tujcev.

GENERAL VILLA JE NEKAKO POTRET VSLED PORAZA. Vendar pa izjavlja, da bo končno vendar zmagal ter se polastil Torreona. — Pri zadnji ataki je bilo streljanje artilerije najhujše, kar jih je zaznamovati v sedanji kampanji.

Juarez, Mehika, 25. marca. — Oficijelne brzojavke generalu Chao iz El Verjela, katere so dosegle semkaj danes ponoči, pravijo, da je general Villa obnovil naskok na Gomez Palacio in sicer ob četrti uri popoldne. Drugih poročil ni, razven opombe, da je sedanja kampanja najhujša, kar jih je zaznamovati v sedanji kampanji.

General Villa je poslal osebno brzojavko kolektorju Cobb v El Paso, v kateri pravi, da je preskrbel vse potrebno, da se varuje življenje in imetje inozemcev.

Villa sam je priznal, da je bil pogabljen iz Gomez Palacio. Podrobnosti ni navedel, le toliko omenja, da se je praktično prenehalo s streljanjem kakor hitro se je bil polastil Gomez Palacio ter da se federalci obnovili naskok šele v tork zjutraj ter pogabljeni konstitucionalisti nazaj. Sedaj je Gomez Palacio v oblasti federalcev.

Da ne smatra Villa tega dogodka resnim, je razvidno iz dejstva, da je poslal brzojavko ter dovolil, da se objavi. Na uradni-ke konstitucionalistov pa je uplivala brzojavka kaj slabo, ker so se pred par dnevi slovesno praznovali zmago.

General Villa je naročil petsto ročnih granat. Vse to tega se tukaj prepričani, da se pripravljajo Villa na obupen boj iz bližine.

Poročila iz Matamorosa pravijo, da ogroza general Benavides Torreón od istočne strani, da pa ne more storiti ničesar uspešnega, dokler se Villa zopet ne polasti Gomez Palacio. Obe strani se poroča, da je ujel Benavides sto federalnih prostovoljcev, znanih pod imenom "Yellow Jacks". Glasi se, da jih je dal Benavides na mesto usmrtiti.

General Carranza se nahaja sedaj nekako v sredi med tem mestom in Casas Grandes, vendar pa ni mogoče dobiti natančnejših poročil.

El Paso, Tex., 25. marca. — Poročila iz Bermejillo, Mex. pravijo, da je glavna postojanka ustašev zopet El Verjel.

Nepotrjena poročila pravijo, da je dal general Villa ustreliti dve sto federalnih jetnikov.

Washington, D. C., 25. marca. Veliko razočaranje se je polastilo danes državnemu departmentu, ko se je zaznalo, da ustaši še niso zavzeli Torreón. Nobena skriv-

nost ni, da je upal državni tajnik Bryan že meseca, da bosta rešila Villa in Carranza mehiški problem za Združene države.

Direktna poročila o bojih pred Torreónom niso došla državnemu departmentu.

Ameriški poslušajoči poslanik v Mexico City, O'Shaughnessy, potrjuje vest, da je dobil Huerta pri lokalnih bankah posojilo ter da mu je že sedaj na razpolago del posojila v znesku 50,000,000 pezov.

Delo v jetnišnicah.

Poslanska zbornica v Washingtonu je sprejela predlog, ki se izreka proti delu kaznjencev.

Washington, D. C., 25. marca. Poslanska zbornica je sprejela danes popoldne predlog poslanca Hensley-a, s katero se prepoveduje avoz predmetov, izgotovljenih v jetnišnicah in sirotišnicah. Predno je bila sprejeta ta predloga, se je vršila živahna debata o amandamentu poslanca Mann-a, v katerem se prepoveduje tudi avoz predmetov, izgotovljenih od otrok in sicer iz takih držav, v katerih ne obstajajo postave v varstvo otrok.

S tem je hotel zadati udarec delu otrok, ki se vrši v velikem obsegu na jugu ter je izjavil, da so demokrati le iz političnih vzrokov za postave proti delu v jetnišnicah. Demokrati so izjavili, da bi amandament uničil ameriško trgovino. Vodja manjšine pa je povdarjal, da je odločba speakerja Clarka, glasom koje je amandament proti redu, le posledica strankarsko-političnih naveden. Zbornica pa je bila s 229 proti 112 glasovi za odločbo Clarka.

Po 20 letih zopet spregledal. Atlantic City, N. J., 25. marca. 70-letni veteran F. H. Smith, je pred 29 leti oslepel. Včeraj ga je operiral dr. Frederick Frisch, operacija se je posrečila, in mož je spregledal. Ena oko je izgrabil v vojni, na drugem je pa polagoma oslepel. Ko je spregledal, je zapazil na steni Rooseveltovo sliko. — Kaj ne, da je to Roosevelt? — je rekel. — Ravno takega sem si predstavljal.

Debata o panamskem prekopu.

Senatorji so tekotom debate ostro napadli predsednika Wilsona in njega politiko.

Washington, D. C., 25. marca. Prvi dan debate glede vprašanja o pristojbinah v panamskem prekopu ter o predlogi predsednika Wilsona, naj se prekliče klavzula, potem koje se dovoljuje ameriškim obrežnim ladjam prosto pasajo skozi prekop, je jasno pokazal napeto razpoloženje, katero vlada in katero bo vladalo najbrž tekotom cele debate.

Senator Chamberlain je tekotom svojega nagovora ostro napadel Andrew Carnegie-ja in njegovo mirovno ustanovo, s katero se agitira za preklic klavzule.

Senator Jones je prečital pisma državljanov iz različnih držav. V teh se ostro napada predsednika in njegovo politiko glede panamskega prekopa.

Senator je zahteval, naj predsednik kongresu jasno obrazloži iz kakih vzrokov je bil spremljen glode tega vprašanja.

Senator Gorman iz New Yorka je navedel članek predsednika Roosevelta, ki je izšel v "Outlook" in v katerem se izjavlja, da je izšla opozicija proti prosti vožnji obrežnih ameriških ladij skozi prekop le iz krogov interesov transkontinentalnih (prekdeželnih) železnic ter da imajo svoje prste vmes tudi kanadske železnice.

Kralj odiralcev zopet prost.

Včeraj zjutraj so spustili z Blackwells Islanda v New Yorku Daniel H. Tolmana, ki je znan po celih Združenih državah kot "kralj odiralcev". Bil je obsojen na šestmesečno prisilno delo na dotičnem otoku. Nikdo ga ni pričakoval ter se je najbrž odpejal na svoj dom v Montclair, N. J. Tolman je ustanovil svoj prvi po-joilni urad leta 1895 v New Yorku ter je od istega časa otvoril podružnice, ki so se raztezale do pacifične obali. Postal je bogat mož. Distriktni pravdnik Whitman je izjavil, da ga pustil nepre-ostan opazovati ter da ga bo vno-vice procesiral, ako bi skušal do- biti od svojih žrtv neplačane o- deruške obresti.

Pogreb profesorja Pecka.

Stamford, Conn., 25. marca. — Danes popoldan so na Christ Church pokopališče pokopali profesorja Harry Pecka. Vdova ni bila pri pogrebu navzoča. Tajnica pokopane je izpovedala, da je dal pred par leti spraviti nekemu newyorškemu prijatelju \$100,000, katerih pa ni mogel dobiti nazaj, kar ga je zelo vznemirjalo. Vse premoženje po njem pripade hčerki Constanti.

McAdoo-ju se ne dopade posla- niška služba.

Washington, D. C., 25. marca. Zakladničar McAdoo noče pre- vzeti službo poslanika za Fran- cosko. — Poslaniška služba — je rekel — ni zame. Jaz sem trgo- vec in kot tak nimam nič vese- lja za prazni diplomatični sijaj. — Če so mu pomdili kako di- plomatično službo, ni hotel pove- dati.

Rochette-škandal.

Zadevo preiskuje poseben pre- iskovni odbor. Morilka uredni- ka Calmette-a.

Pariz, Francija, 25. marca. — Zadnji čas protestira skoraj vse časopisje proti dejstvu, da je jetniška uprava dovolila morilki Caillaux različne ugodnosti. Pro- testi so imeli že vsaj nekoliko uspeha. Vodstvi je zboljšalo kaz- njencev hrano in poskrbelo, da se bo s ženskami bolje postopalo kot dosedaj. Ena izmed njih je dobila še celo posebno celico in dovoljenje, da sme imeti pri se- bi služkinjo.

Danes Caillaux-ove niso zasli- šali. Časopisje je mnenja, da se bo obravnava proti njej takoj začela, kakor hitro bo imelo so- dišče dovolj obtežilnega materi- jala.

Poslanska zbornica je imeno- vala poseben odbor, kateri ima nalogo preiskati takozvani Ro- chette-škandal, ki postaja z vsa- kim dnem bolj kompliciran. Ča- sopisje veliko razmotriva o tej zadevi, toda poročila so skrajno pomanjkljiva oziroma popolnoma neresnična. Najbolj je kompromi- tiran prejšnji finančni minister Caillaux kakor tudi prejšnja mi- nistrska predsednika Briand in Barthou.

Progresivci za prohibicijo.

Bangor, Me., 25. marca. — Na državni konvenciji progresivcev so se govorniki zelo zavzemali za prohibicijo in obsojali Under- woodov tarifni zakon.

Huda kazen.

Prizivno sodišče v West Virgi- niji je potrdilo obsodbo, ki dolo- ča, da se morata Frank Ponto in James Franklin pokoriti do smrti v ječi, ker sta napadla in oropala nekega pasanta. Plen je bil zelo malenkosten, znašal je namreč samo 50 centov.

Ncv odlog v procesu proti major- ju Koehler-ju.

New London, Conn., 25. marca. Vojno sodišče, pred katerim se procesira majorja Benj. Koehler- ja, danes zopet ni moglo pričeti z obravnavo, ker je manjkalo par važnih priči.

Pclili so mu noge z vročo mastjo.

Cheneyville, Ind., 25. marca. — Dva roparja sta polila nogi trgo- vca Williama Lyles z vročo mast- jo, da bi ga s tem prisilila, da iz- da skrivnost, kako odpreti želez- no blagajno. V blagajni je bilo več tisoč dolarjev. Ko se je Lyles onesvestil, sta roparja pobegnila. Policija ju zasleduje s krvnimi psi. Stanje trgovca je jako opasno.

Iz delavskega sveta.

Stavka v Lawrence, Mass. — V Buffalo bodo skoraj gotovo za- strajkali nakladalci žita.

Buffalo, N. Y., 25. marca. — Unija nakladalcev žita je skli- cala za jutri popoldan velik shod, na katerem se bodo posvetovali, če naj s prvim aprilom zastav- kajajo ali ne. Ta dan poteče nam- reč pogodba glede plačilne lestvi- ce med delavci in delodajalci. De- lavci zahtevajo, da se jim zviša plača od \$70 na \$86, razen tega mora biti tudi nočno delo v pa- robrodri seziji posebej plačano. Pri celi stvari je interesiranih kakih 1000 delavcev. Stavka ima lahko zelo slabe posledice, ker se nahaja na ladijah v pristanišču še 6000 bušljev žita. V ugodnem slučaju bi ga lahko spravili te- kom šestih dni v skladišča.

Lawrence, Mass., 25. marca. — Državna razsodišna oblast si na vse načine prizadeva končati stav- ko 3000 uslužbencev tovarne za barvila. Tovarna je že namerava- la obratovati, s pomočjo stavko- kazov, kar se ji pa ni posrečilo.

Chicago, Ill., 25. marca. — "Policy" odbor United Mine Workers of America je danes iz- delal načrt, potem kojega bo po- skušal preprečiti stavko premo- garjev v zapadnem delu Pennsylv- anije, Ohio, Indiana in Illinois.

Za predsedniške primarne volitve.

Albany, N. Y., 25. marca. — V zakonodaji je bila danes z 82 pro- ti 45 glasovi sprejeta radikalna postava za primarne predsedni- ške volitve. Ta postava vsebuje baje nazore predsednika Wilsona in tudi Theodorja Roosevelta.

Redka prilika.

Najlepša prilika se nudi sedaj rojakom za potovanje v staro do- movino, ker so vse parobrodne družbe znatno znižale cene pre- voznih listkov. Sedaj se lahko dosepe po vsaki progi ZA SAMO \$22.00—\$25.00 PREKO MORJA. Pišite nam glede kretanja pa- rnikov takoj; kajti te ugodne ce- ne so veljavne samo se nekaj tisa.

FRANK SAKSER, 53 Cortlandt St., New York.

Armada "brezposelnih" pred splošno poroto.

Tannenbaumovi ljudje so se v cerkvi naravnost nesramno obna- šali. Stali so na klopih in pro- klinjali. Božja služba se ni mogla vršiti.

Včeraj se je nadaljevala pred splošno poroto obravnava proti "brezposelnim", ki so 4. marca pod poveljstvom Franka Tannen- bauma vdrl v cerkev sv. Alfon- za v New Yorku. Detektiv Mul- rooney je izpovedal, da se ljudje v cerkvi niti odkrili niso, nekat- ri izmed njih so pa še celo sto- pali na klopi, upili in proklinjali.

Pater John G. Schneider, pa- stor cerkve sv. Alfonza, je izja- vil, da je zahteval vodja Tannen- baum od njega hrane in pijače. Ker je bil v cerkvi tak nemir, se ni mogla vršiti večerna služba božja. Ko je skušal pregovoriti razgrajče, da naj zapuste cer-kev, jim je Tannenbaum zaklical: — Nikar ne hodite! Ostanite, kjer ste!

Iz stenografičnega zapiska de- tektiva Kelley-a je razvidno, da je rekel Jane Est Tannenbaum, ko je govoril na Rutgers Square: — Na Francoskem je svoj čas tekla kri, ker je ljudstvo siloma vlomilo v cerkev! — To se bo tu- di v New Yorku zgodilo — je odvrnil voditelj "brezposelnih". Ostale priče niso izpovedale ničesar novega. Pri obravnavi je bilo navzočih veliko število lju- di, med njimi tudi Max Eastman, urednik socialističnega časopisa "The Masses."

"Beli volk" je masakriral na sto- tine ljudi.

Pekin, Kitajska, 25. marca. — Banditi, pod vodstvom "belega volka", so zavzeli danes mesto Lung-chu-chai v provinci Shensi ter ga popolnoma izropali. Ubili so 230 prebivalcev ter odvedli mnogo ljudi v sužnjost. Strašna razdejanja in roparski pohodi so se omejevali dosedaj na provinci Hupeh in Honan in več tisoč mož- redne kitajske vojske je na me- stu, da iztrebi roparje.

Nova indijanska rezervacija.

V državi Washington, ob toku Pent de Creille reke, se je dolo- čilo 4600 akrov zemlje kot rez- ervacija za Kalispel-Indijance. To pleme je bilo tamkaj naseljeno že več generacij.

Iz ljubezni je ponarejal čke.

Včeraj so aretirali trgovca Isaac Schoenberga iz New Yorka, ker je baje ponarejal čke. Baje je tem potom dobil \$200, da kupi svoji mladi ženi, s katero se je poročil pred šestimi meseci, naki- ta in pohištva.

Kriza v Angliji.

Vojni minister je rekel, da pre- vzame sam vso odgovornost. Re- signacija polkovnika Seely-a ni bila sprejeta. Sir Edward Carson ima 100,000 mož na razpolago.

London, Anglija, 25. marca. — Po dolgem prizadevanju se je slednjič ministrskemu predsedni- ku Asquithu posrečilo napraviti mir v parlamentu. Po mestu se je razširila govorica, da je dobil dr- žavni zakladničar nalog sestaviti novi kabinet, čeravno se hoče se- danji na vsak način še vzdržati. Vojni minister, polkovnik Seely, je vložil resignacijo, katere pa ministri predsednik ni hotel sprejeti.

Asquith je v dolgem govoru dokazoval, da je vlada pravilno postopala. Časniki so res nekaj zakrivil, česar pa niso sami vzrok. — Mi vendar ne bomo spa- li — je rekel — če se je izrazil Sir Edward Carson, vodja unio- nistov, da ima proti nam 100,000 mož na razpolago. Kralj se v ce- lo zadevo ni popolnoma nič u- mešaval in tudi ni res, da bi on zapovedal poklicati častnike, ki so odstopili, nazaj v armado. — Če se je sploh kaj zakrivilo — je izjavil vojni minister — sem zakrivil jaz in vzamem vso od- govornost nase. Moja napaka ob- stoji v tem; da sem napačno ra- zumel porelje.

Kot vse kaže, se bode spor v parlamentu mirnim potom pora- val.

Napad.

Včeraj zvečer so našli na Stag- Str. v Brooklynu težko ranjena- ga Jacoba Uhla. Zdravniška pre- iskava je dognala, da ga je ne- kdo ustrelil v spodnji del telesa. Ko je prišel nekoliko k zavesti, ni mogel ničesar pojasniti, češ, da se ničesar ne spominja, kaj se je zgodilo z njim. V bolnišnici se je zopet onesvestil. Pri vsem tem je najbolj čudno to, da ni nikdo slišal strela. Policija je prepi- šana, da ga je napadel kak Ital-ijan.

Stavka v opekarnah.

Chicago, Ill., 25. marca. — Ra- di stavke kakih 6000 delavcev, zaposlenih v opekarnah, ki zahtev- ujejo izboljšanje plače od 40 na 60 centov na uro, se je tukaj skoro popolnoma nehalo z zidanjem. Vse to je brez dela kakih 150 tisoč izučenih in neučenih delav- cev.

Denarje v staro domovino

pošiljamo:			
K.	\$	K.	\$
5...	1.16	140...	26.66
10...	2.16	145...	28.70
15...	3.16	150...	30.75
20...	4.16	155...	32.80
25...	5.16	160...	34.85
30...	6.25	165...	36.90
35...	7.30	170...	38.95
40...	8.36	175...	41.00
45...	9.36	180...	43.05
50...	10.36	185...	45.10
55...	11.36	190...	47.15
60...	12.40	195...	49.20
65...	13.40	200...	51.25
70...	14.45	205...	53.30
75...	15.45	210...	55.35
80...	16.50	215...	57.40
85...	17.50	220...	59.45
90...	18.50	225...	61.50
95...	19.50	230...	63.55
100...	20.50	235...	65.60
105...	21.50	240...	67.65
110...	22.50	245...	69.70
115...	23.50	250...	71.75
120...	24.50	255...	73.80
		260...	75.85
		265...	77.90
		270...	79.95
		275...	82.00
		280...	84.05
		285...	86.10
		290...	88.15
		295...	90.20
		300...	92.25
		305...	94.30
		310...	96.35
		315...	98.40
		320...	100.45
		325...	102.50
		330...	104.55
		335...	106.60
		340...	108.65
		345...	110.70
		350...	112.75
		355...	114.80
		360...	116.85
		365...	118.90
		370...	120.95
		375...	123.00
		380...	125.05
		385...	127.10
		390...	129.15
		395...	131.20
		400...	133.25
		405...	135.30
		410...	137.35
		415...	139.40
		420...	141.45
		425...	143.50
		430...	145.55
		435...	147.60
		440...	149.65
		445...	151.70
		450...	153.75
		455...	155.80
		460...	157.85
		465...	159.90
		470...	161.95
		475...	164.00
		480...	166.05
		485...	168.10
		490...	170.15
		495...	172.20
		500...	174.25
		505...	176.30
		510...	178.35
		515...	180.40
		520...	182.45
		525...	184.50
		530...	186.55
		535...	188.60
		540...	190.65
		545...	192.70
		550...	194.75
		555...	196.80
		560...	198.85
		565...	200.90
		570...	202.95
		575...	205.00
		580...	207.05
		585...	209.10
		590...	211.15
		595...	213.20
		600...	215.25

Postarina je všteta pri teh svo- jih. Doma se nakazuje svote po- popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljave razpo- šilja na zadnjo pošto c. k. pošni hranilnični urad na Dunaju v naj- krajšem času.

Denarje nam poslati je najpri- ličneje do \$50.00 v gotovini v pri- poročnem ali registriranem pis- mu, večje zneske pa po Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St. New York, N. Y. 6104 St. Clair Avenue, N. E. Cleveland, O.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZEM- LJI. NAROČITE SE NANJ.

Znižana cena
za krasni in brzi parnik
(Avstro-Američan proga)

Kaiser Franz Josef I.

odpluje v soboto dne 15. aprila
večja do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke . . . \$25.00
Cena voznih listkov: do Ljubljane . . . \$26.18
do Zagreba . . . \$26.08

Za posamezne kabine (oddaljenost 11. in 13. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več od zgoraj, za otroke polovica. Ta oddelki posebej veljajo za proročilo.

Vedno 10% se dobi pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Kaj se na Kranjskem vse konfiscira.

(Konec.)

Izjava deželnega predsednika.

Deželni predsednik baron Schwarz je tudi bil pozvan od deželni poslancev, da zavzame stališče v imenu vlade. In podal je zanimivo izjavo. Deželni predsednik se je izognil vprašanju, ali dežela Kranjska jamči za uloge "Ljudske posojilnice". Vsa dežela je namreč od njega pričakovala, da precizira vladno stališče in da razjasni položaj, kar je bil dolžan storiti nasproti prebivalstvu in ulaganjem občinstva. Ali deželni predsednik je zato odgovoril kakor orakelj: Ibis redibis non morieris in bello. Samo večje moras postaviti, kakor ti kaže. Izjavil je namreč kratko, da jamstvo dežele Kranjske za kranjsko zadružništvo ne spada pod določilo 2. odstaka § 20. deželnega reda, da torej najvišje potrdilo za dotične sklepe deželnega zbora, oziroma odbora ni potrebno. Kaj je s tem izjavil vladni zastopnik? O jamstvu samem se ni izjavil. Izjavil je pa da za dotične sklepe ni potreba cesarjevega podpisa, in je s tem priznal, da omenjeni sklepi ne spadajo pod § 20. deželnega reda. Ker pa § 20. deželnega reda določa, da vsi sklepi deželnega zbora kranjskega, s katerimi se stalno obremenjuje dežela Kranjska, spadajo po § 20. deželnega reda, priznal je s tem, da se Kranjska dežela ni obremenila, to je da ni prevzela jamstva za uloge kranjskih zadrug, in je radi tega lahko s mirno vestjo izjavil, da za take sklepe ni potreben cesarjevo potrdilo. Iz izjave deželnega predsednika izhajajo pristiski S. L. S. zaključke, ki niso utemeljeni.

Razumljiva nam je orakelska izjava deželnega predsednika, ker vemo, da se o jamstvu sploh ni izjavil, ali on bi se vendar moral ozirati na ulagatelje. Temle bi moral jasno povedati, ali dežela jamči ali ne jamči za uloge "Ljudske posojilnice". Moral bi povedati, kaj ustanavlja sklepe deželnega zbora, ki se jasno glasi tako, da posojilnice dobe pomoč le tedaj, ako se deželni odbor prepriča, da bo dežela svoj denar nazaj dobila. Recimo, da ljudstvo res veruje v deželno jamstvo, kakor ga razglasa deželni glavar in da res nastane katastrofa. Kako bi takrat deželni glavar pomiril ljudstvo, ki bi navalilo na deželni dvorec, in kako bi deželni predsednik za stopal vladno stališče, ko bi se oškodovano ljudstvo zbiralo pred deželno palačo? Deželni glavar bi imel težavno stališče, ali deželni predsednik, ki je dne 21. septembra 1913. premalo povedal, bode lahko s mirno vestjo rekel: vsemu prebivalstvu je vendar bil znan sklep deželnega zbora kranjskega z dne 11. februarja 1911., ki jasno določa, da deželni zbor ne sme pomagati le tedaj, ako se prepriča, da dežela ne preti nobena škoda. Zdaj pa je jasno, da bi vse, kar bi dal, bilo izgubljeno, zato ne more ničesar dati.

Deželno "jamstvo" je odvisno od volje deželnega odbora.

Deželni odbor si sklep deželnega zbora z dne 11. februarja 1911. in z dne 24. julija 1912. lahko razlaga, kakor hoče. Deželni odbor se lahko prepriča, "po svojem revizijskem uradu", da preti deželi škoda, ako naklon posojilnici denarno pomoč; in ravno tako se "lahko prepriča", da ne preti deželi škoda, ako isti posojilnici nakloni denarno pomoč. V prvem slučaju ne bode deželni odbor dal pomoči, v drugem slučaju pa bode dal. Jako čudna in fatalna je ta manipulacija in deželni glavar vojvodine Kranjske se vedno trdi v deželnem zboru, da dežela Kranjska jamči za uloge "Ljudske posojilnice".

Ako bi se sklep deželnega zbora izjavil z jamstvenimi ali obveznimi posledicami, utegnili bi, to postati usodopolno za celo našo deželo. Uporaba sklepa je vendar odvisna od "volje" vsakega kratkega odbora! Sedanjí deželni odbor je po svoji večini klerikalen in je prevzel skrb samo za članice "Zadružne Zveze", liberalne posojilnice ne morejo torej biti deležne deželnih dobrot. Dokler vlada v deželnem dvorcu klerikalen režim, ne more se omenjenim zadrugam nič zgoditi. Ako pa pride na krmilo napred-

na stranka, kar se bo enkrat gotovo zgodilo, takrat ta nova stranka lahko razlaga deželnozbornske sklepe po svoje in v prilog svoji stranki. Nova vladajoča večina v deželnem zboru bode smela v zmislu sklepov deželnega zbora kranjskega z dne 18. februarja 1911. odpovedati vse uloge pri "Ljudski posojilnici" in "Vzajemnem podpornem društvu" in pri "Zadružni zvezi" bode odpovedala vseučiliški fond v znesku 700.000 kron. Ako je prejšnji deželni odbor se kaj naklonil drugim, vse se bode odpovedalo. Milijoni bodo odpovedani, ker se bo deželni odbor prepričal po svojem deželnem revizorju dr. Postenjak, da mora iz prevzetega jamstva nastati deželi škoda. Novi deželni odbor bo popolnoma pravilni v zmislu deželnih sklepov postopal ako odtegne za drugim ali pa odpove vso ali delno denarno pomoč. Vidimo, da je deželno "jamstvo" lahko obraceno na dve strani kakor ponarejen denar: na katerokoli stran ga obrneš, nima veljave. Dokler deželni zbor kranjski ne bode s svojim sklepom jasno in nedvoumno ustanovil, da dežela Kranjska v vseh slučajih, torej absolutno jamči za vse uloge kranjskih zadrug, ne glede na njihovo poslovanje; dokler ne dobi ta sklep najvišje odobitve, dokler bo deželno jamstvo vezano na pogoje revizije in na pogoje sigurnosti in varnosti dežele podpore pri posojilnicah, dotlej ne moremo govoriti o deželnem jamstvu "Ljudske posojilnice".

Skrivnostna je manipulacija z deželnim garancijskim zakladom. Ta zaklad nima nobenega pomena za jamstvo, ne utrjuje nam veje v jamstvo. Ako plača zadruga neznančno premijo v ta zaklad, prevzame dežela jamstvo za njene uloge! "Ljudska posojilnica" je položila v ta fond 100.000 K svojega denarja. Teh 100.000 K je vedno njena last, in zdaj nam pravijo, da je to garancijski zaklad! To je preveč ironije in cinizma! Kako more zadruga s pogojem 100.000 kron dobiti jamstvo za dvajset milijonov kron? Če je logika? Pravite, da dežela jamči za vse uloge, in zdaj pa se posebej deželni fond, ki tu ti jamči za vse uloge "Ljudske posojilnice"! Gospoda, vi več ometate, nego morete dati!

Jamstvo za hranilne uloge.

Jamstvo za hranilne uloge ne me biti omejeno na pogoje. Na primer Regulative (mestne, občinske in okrajne) hranilnice imajo popolno jamstvo za vse uloge in njihovo obrestovanje, in sicer ta o ustanovljenju, da vsaka mesta občina na podlagi deželnega akona prevzame splošno jamstvo za uloge in njihovo obrestovanje. Kadar se določa mestne občine jamstvo, ne stavlja se noben pogoj, namreč da bi občina amčila le tedaj za uloge, ako je hranilnici vse v redu in ako ni izgube, ker je jamstvo ustanovljeno ravno za izgube, oziroma v ta namen, da se ulagateljem izplačajo vse uloge z vsemi pripadajočimi obrestimi vred. Ustanavlja se torej absolutno, da občina jamči za vse uloge in obrestovanje v vseh slučajih in časih. Iz bistva tega jamstva izhaja, da so mestni občine (občinske) hranilnice pupilarno varne in da uživajo uloge pri teh hranilnicah pupilarno varnost. Med posojilnicami in regulativnimi hranilnicami je torej bistvena razlika v tem, da so posojilnice osnovane na zadružnem zakonu, mestne hranilnice pa na hranilničnem zakonu (regulativni); glede jamstva je razlika v tem, da za uloge pri posojilnicah jamčijo člani posojilnice, za uloge pri mestnih hranilnicah pa mestne občine z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Vzemimo zopet konkreten slučaj. Mestna hranilnica ljubljanske je takole ustrojena. Zakon z dne 8. novembra 1886., veljaven za vojvodino Kranjsko, o porotstvu mestne občine ljubljanske za mestno hranilnico, glasi se: Po nasvetu deželnega zbora vojvodine Kranjske ukazujem tako: § 1. Mestni občini ljubljanski se dovoljuje, da prevzame splošno porotstvo in posebno garancijo za mestno hranilnico, katero je ustanovil vsled sklepov občinskega sveta z dne 31. maja 188., 11. septembra 1883., 5. maja 1884. in 11. marca 1885., s pridržkom, da vlada potrdi dotična pravila. § 2. Mojmu ministru notranjih zadev je naročena izvršitev tega zakona. Glediš, 8. novembra 1886. Franc Jožef I. r. Taaffe I. r."

Omenjeni zakon ima torej najvišjo sankcijo, dočim deželnozbornski sklep glede deželnozbornske jamstva dežele za kranjske zadruge nima cesarjevega potrdila, ni zakon, in zato ne jamči dežela za "Ljudsko posojilnico". Velik je torej razloček med občinskimi jamstvom, ki je ustanovljeno za mestne hranilnice, in med deželno podporo, ki je sklenjena za kranjske zadruge.

Med denarne zavode štejejo: regulativne hranilnice, zadružne posojilnice in banke. Vsaka vrsta teh denarnih zavodov ima poseben organizem. Ako imajo dobro uredbo in upravo, so izborni. Toda razlika je je med njimi. Regulativne hranilnice so občekotristne in dobrodelne naprave, posojilnice so pridobitne naprave, a banke so delniške družbe, a delničarji hočejo imeti dividende. Nobeni vrsti ne bomo delali krivice, nobeni vrsti ne bomo dali prednosti po krivici, ako pribijemo, da so uloge pri regulativnih hranilnicah najbolj varne. Zato se čudimo dr. Sušteršiču, ki je bil načelnik posojilnice mnogo let, da se je upal v deželnem zboru dne 24. septembra 1913. javno izreči, da "Ljudska posojilnica" ni zasnovana na dobičkarjo, ko je vendar vsaka posojilnica pridobitna naprava (Erwerbsgesellschaft), torej podjetje osnovano za pridobitev.

Se nekaj moramo na tem mestu omeniti o napominanem deželnem "jamstvu". Deželni glavar je sam priznal na seji deželnega zbora dne 24. septembra 1913. in izjavil: "V seji dne 29. novembra 1912. — tedaj ob času, ko je svetovna kriza bila na višku — je deželni odbor ugotovil pogoje, pod katerimi prevzame pri zadrugah deželno garancijo v zmislu že omenjenih deželnozbornskih sklepov pri posojilnicah zadrugah". To bi bilo v redu, ako bi deželni odbor imel v to pooblastilo od deželnega zbora. Ako deželni odbor nekaj sklene, v kar ni pooblaščen, odgovoren je za to z lastnimi porotstvom. Deželni odbor oskrbuje gospodarstvo glede deželnega imetja in je na po trjene proračune vezan ob lastnem porotstvu. To določa "Navod za poslovanje deželnega odbora", kjer je tudi jasno določeno, da razpoložene in blagajniške ostanke in gotovine plodonosno nalaga, ravnanje se pri tem po veljavih zakonitih določilih, in da se ozira na zavarovanje aktivnih deželnih terjatev. Deželni odbor se torej v tem oziru mora ravnati po veljavih zakonitih določilih, že tolikokrat omenjen sklepa ni veljaven zakon, ker nima najvišjega potrdila.

Vseučiliški sklad.

Zalostna usoda je dohitela ta zaklad. Ta zaklad nese na leto obresti 40.000 kron in Zadružna zveza ga je dobila kot brezobrestno posojilo! Koliko bi si lahko dežela pomagala, ako bi porabila 40.000 kron za svoje potrebe ali ako bi jih priklapljala vseučiliškemu zakladu! Zdaj pa ima Zadružna zveza vsako leto čistega dobička 40.000 kron od samega vseučiliškega zaklada. In kam roma ta denar? Kdo bi to mogel vedeti! Denar, ki je posvečen največji kulturni napravi in potrebi v deželi za ves slovenski narod, leži za ta namen mrtev!

Dežela Kranjska ne jamči za uloge "Ljudske posojilnice".

V deželnozbornskih sklepih ni označeno, s čim da "jamči" dežela Kranjska za uloge pri "Ljudski posojilnici", ampak je le kratko rečeno, da naj dežela prisloži na pomoč. Ze beseda "prisloži" znači, da se gre za pomoč v nujnem slučaju, v nujni sili, v trenutni potrebi. Deželnozbornski, takozvani jamstveni sklep nima torej na sebi na nobeno plat oblike obveznega jamstva proti kranjskim zadrugam. — Dežela Kranjska ni zastavila svoje imovine, niti svoje davčne moči, to so vedeli vsi poslanci. Bili so namreč v dobri veri, da niso sklenili obveznega deželnega jamstva glede na zadružno organizacijo, nego so samo pooblastili deželni odbor, da sme iz tekočih sredstev podpirati posojilnice proti zajamčenemu povračilu te podpore. Po vseh teh poteh stvarnega razlaganja dobimo trdno prepričanje, da dežela Kranjska ni prevzela obveznega jamstva za uloge kranjskih zadrug, nego je le izjavila, da je pripravljena denarno podpirati zadružništvo proti zajamčenemu povračilu izdanih zneskov iz deželne blagaj-

ne. To je naše stališče in stvarno prepričanje, in ako torej trdimo, da dežela Kranjska ne jamči za uloge "Ljudske posojilnice", hočem s tem le dognati in doseči, da se to za ulagatelje in člane zadrug ter za deželo Kranjsko življensko vprašanje pojasni. Po pravilih "Ljudske posojilnice", ki so sestavljena v okvirju veljavnega zadružnega zakona, jamčijo za uloge vsi člani solidarno, ni pa deželnega zakona, ki bi ustanavljal, da dežela Kranjska jamči za uloge "Ljudske posojilnice".

Ivan Ivanovič.

Belooblečena deklica.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

Nekega jutra je stopil v mojo sobo prijatelj Albert. Ponavadi je bil mirna duša, tistikrat se mi je pa zdel nekoliko razburjen. — Pomisli, prijatelj — je rekel — večerj sem v kavarni nekemu gospodu prisolil klofuto. — Kaj te je vendar pripravilo do tega? — Ko sem čisto tiho govoril s svojim znanecem, je zaklical pri sosednji mizi sedeč človek "pst!". Prepričan sem, da je veljalo to natakarku, pa sem ga vseeno udaril. — Nevtrjetno! Nisem mislil, da si tak.

Prijatelj je nekoliko pomolal potem pa nadaljeval: — Ker sem te prisel prosit za sekundanca, bi ne bilo napačno, če bi ti pri kozarcu vina povedal celo zgodbo. Poslušaj torej: Že dve et stanujem v predmestni ulici, v sosednji hiši pa biva belooblečena deklica. Ker je tudi na cesti vedno v beli obleki — mislim, da nima druge — jo imenujem belooblečena deklica.

Če je lepa, ne vem. Vem samo o, da je prikupljive postave, bledega, finega obraza s temnimi, zrazitimi očmi, in da je njen smehljaj zelo žalosten.

Ni sodi me po krivem, prijatelj. Že dve leti stanujem v tisti ozki ulici, vidiva se vsak dan, pa ni še dalje prišlo, kot do tilnega pozdrava. Druge koketirajo iz dolgočasia s svojimi sosedi, ona pa ni še nikdar storila kaj takega. Seveda, tudi časa nima, da bi se dolgočasila. Ko jaz zjutraj vstanem, že čisti ona svoje malo stanovanje. Pri tej priliki ima modro ruto, in ko otrese skozi okno obrisačo, zakliče nazaj v prazno sobo: — Lizeta, hitite malo bolj! Jaz pa vem, da je ta Lizeta le izmišljeno bitje, ker so verjetni, da bi imeli služkinjo. Na steni visi samo oljnata slika gospoda v uniformi, ki je bil sorog udove, katere se sedaj žaluje za njim.

Povedati ti moram, da je bila ekom dveh let ta sosedščina moze edino razvedrilo. Nikdar se nim čutil zapuščenega, nikdar osamljenega. Ko sem prišel domov, sem ji vedno pokazal naslov knjige, katero sem hotel brati o je prišla ona, je postavila na okno rože. V mraku je igrala klavir. Ko je sprevledla, da se mi najbolj dopadejo Chopinove skladbe, je igrala vedno samo Chopina.

Pred par meseci se je zgodilo nekaj posebnega. Moja sosedja je dobila obisk. Bil je mlad, plavalas mož, elegantno napravljen, ki je napravil vtis pravega gentlemana. Belooblečena deklica in njena mati sta okrasili stanovanje in veselo hodili semtertja.

Mladi mož je prihajal dan za dnem. Nekega dne sem ga videl, stoječ za zagrinalom, ko jo je objel in poljubil. Njen pogled se je vjel z mojim. Proti večeru je stopila k oknu in se mi nasmejala s solzami v očeh. Razumel sem jo: sporočila mi je, da je srečna nevesta. Jaz sem ji priklimal in ona je brala čestitko v mojih očeh. Od onega časa je začela belooblečena deklica peti in igrati poskočne valčke, kar dosedaj še nikdar ni delala. Toda naenkrat je vse utihnilo. Mladi plavalas mož je bil izostal. Izgnil je, kot da bi ga pogoltnila zemlja.

Stara gospa je začela bolehati, belooblečena deklica je hodila bledih lic in objokanih oči na okoli.

Včeraj okoli poldneva je pri drdrala po naši mirni ulici elegantna kočija. Skočil sem k oknu in zagledal v kočiji plavola sega moža in mlado, elegantno oblečeno damo. Na sosednjem oknu je pa slonela zapuščena nevesta in gledala za njima, nato mi je molče priklimala. Njene oči so

bile polne solz, njena lica bolj bela kot obleka. Razumel sem jo...

Dve uri pozneje sem srečal plavalasega moža v kavarni. Ostalo veš.

Albert mi je dal karto svojega nasprotnika, na katerej je bilo zapisano ime znanega plemiča, ženina bogatega in lepega dekleta.

— Težavna stvar — sem zamrmral — tvoj nasprotnik je izvrsten strelec, dočim se ti nisi še nikdar dvobojeval.

Dvoboje je bil določen za nasledni dan.

Plavalas mož je sprožil, in moj prijatelj Albert je padel brez glasu na zemljo.

Za njegovim pogrebom sem šel jaz in meni neznana črna oblečena deklica.

Najstarejši človek v Italiji.

Turinska "Gazetta del Popolo" prinaša sliko najstarejšega človeka v Italiji. To je bivši ribič Nicolò Palmadano, ki se je rodil leta 1803. v Castelmare di Stabia in je star sedaj 111 let. Mož je še popolnoma zdrav na duhu in telesu. Živi silno preprosto: trije "soldi" mu zadostujejo na dan. 1 za kruh, 1 za mleko in 1 za svečico pred Madono. Nikolaj je imel tri žene in 24 otrok, od katerih živita samo še dva sinova, eden 84, drugi 75 let star. Starček še nič ne misli na smrt in upa, da bo še dolgo živel.

Ubil je

v Hamburgu delavce Schwarzer, ki je prišel z Dunaja, svojo ljubico, ki ga je spremljala. Pobilo jo je s kolom. Schwarzer je pobegnil, identitete umorjene, ki je brzkotne Gornjeavstrijke, še niso dognali.

Potopljen parnik.

Nemška parobrodna družba "Hana" v Bremenju je dobila poročilo od kapitana parnika "Widdefels", da se je potopil vsled viharja danski parnik "Eklipika". Rešil se je 1 potnik, trije strojniki, 5 mornarjev in 3 kurjaci. Tudi kapitan je utonil.

Dragocena ovratnica.

Od dragocene biserne ovratnice, ki je bila ukradena med vožnjo iz Pariza v London, so dobili te dni še tri dragocene bisere, katere cenijo na 200.000 kron. Sedaj majkata še en bisir in pa dragocena zapona. Nahajata se brzkotne v Antverpiu.

Slov. samostojno podp. društvo

"EDINOST"

V LA SALLE, ILL.

Ustanovljeno 9. maja 1909.

Inkorporirano dne 18. avgusta 1911

v državi Illinois.

Glavni odbor:

Predsednik: Ivan Novak, Box 178, La Salle, Ill.
Podpredsednik: Lavošlav Zevnik, 1037 2nd St., La Salle, Ill.
Tajnik: Fran Lepich, 1155 3rd St., La Salle, Ill.
Blaginik: Jos. Barborich, 1202 1st St., La Salle, Ill.
Zapisnikar: Majk Fr. Kobal, 1626 - 1st St., La Salle, Ill.
Zastopnik za Ogledy: Fran Jerina st., Box 88, Oglesby, Ill.

NADZORNIKI:

Franc Petek, 147 Union St., La Salle, Ill.
Tom Golobčič, 203 Union St., La Salle, Ill.
Matevž Urbanija, 1225 - 3rd St., La Salle, Ill.

Bolniški odbor:

Joe Nuk
Joe Fr. Brgles, 1227 - 3rd St., La Salle, Ill.

Vice klasek:

Poslanec: Janes Golobčič, 203 Union St., La Salle, Ill.
Zastavonik: Anton Strukelj, 202 - 1st St., La Salle, Ill.

Redne mesečne seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob eni uri popoldan v dvorani sobrata Mat. Kompa.

Rojaki v La Salle in okolici so vjudno vabljani k obilnemu pristopu.

Phone: Canal 1631

Denar mečete proč!

ako ne podpirate svojega rojaka.
Pri meni dobite

izvrstno domače vino

galon po 75c. in več.

Pri ojemu več kot 10 galon dajem popust, ter še posebno priporočam slavim slovenskim društvom ob priliki kakve veselice, tudi onim za svatbe.

V zalogi imam izvrstne domače klobase in vsakovrstno gročarijsko blago, zaterega ljubji naš narod. Posiljam listke na vse strani sveta in parobrodne listke za vce proge. Zastopam "Glas Naroda", prodajam in kupujem avstrijski denar, 8 tvrdko Frank Sakser sem v trgovski zvezi. Upravljam vse v notarski posel spadajoče dela, ker sem javni notar. (Notary Public.)

FRANK JURJOVEC

1801 W. 22nd Street,

Chicago, Ill.

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuharja z mojimi izvlečki. Posiljam 6 steklenic za \$1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih.

F. P. Barton piše:

"Naravnim vem, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Posiljite še itd."

Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvale vredno.

Pišite na:

Z. JAKSHE

Box 366 North Diamond Station,

PITTSBURGH, PA.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ. NAROČITE SE NANJ!

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

PODRUŽNICA:

6104 St. Clair Avenue, N. E., Cleveland, O.

Stara, vsem Slovencem dobro znana domača tvrdka.

Pošilja najhitreje in najceneje
denar v staro domovino.

Oficijelno zastopništvo vseh parobrodskih družb.

Prodaja parobrodne in železniške
listke po izvirnih cenah.

V vsakej potrebi obrnite se zaupno na gornjo
tvrdko in vedno boste bratsko postreženi.

Pri pošiljanju denarja vedno pazite KOMU ga izročite,
ker marsikdo je že skušil, da se denarja
ne more vsakemu zaupati.

Osebnostna svoboda.

VI.

"Ničesar za nič!" je vodilno pravilo za trgovski svet. Tudi v splošnem, za človeško družbo, velja to pravilo, ki obsega privatno in politično pravo. Da živimo pridobljeno prostost, je treba, da jo varujemo ter delamo zanj. Kot zasluži uspeh v trgovini ter ga je deležen oni, ki se bori zanj, tako zasluži ter je deležen prostosti le oni, ki varuje prostost ter dela zanj.

Bila je prostost, pridobljena z ameriško revolucijo ter vzdržana tekom državljanske vojne, ki je privabila milijone ljudi iz Evrope v Združene države. Prišli so sem vsled obljub, proglašanih v proklamaciji neodvisnosti, — kot zatirani vseh narodov. Tujak naj bi užival prostost, o kateri so sanjali ljudje odkar je bil svet mlad.

Velika nevarnost preti v sedanjem času, da bi postala ta obljuba iluzorna. Moči teme in zatiranja so neprenehoma in zavratno na delu ter so na tihotapen način tako napredovale, da se javno zavzemajo za sredstvo, ki pomeni omejitve prostosti posameznika po celi deželi. To sredstvo je zavzelo obliko amandementa k konstituciji Združenih držav, ki naj bi prepovedoval izdelovanje, prodajo in uvoz alkoholnih pijač. Ta resolucija se nahaja sedaj v kongresu, ki naj bi jo sprejel ali ovrzel.

Vi pravite, da je to absurdno in nemogoče!

Čakajte trenutek. Ali ste storili to, kar smo omenili zgoraj glede potrebe varovanja prostosti? Da ne govorimo o delu, ali ste izvršili prvo dolžnost? Da ste namreč čuvali!

Preteklega novembra se je praznovalo v Columbus, Ohio, petindvajsetletnico. Bila je petindvajseta obletnica obstoja Anti-Saloon League.

Ali so imeli pravico, da so praznovali to slavlje?

Njih organizacija se je v majhnem obsegu pričela v državi Ohio. Par uglednih trgovcev in duhovnikov se je pregovarilo, da so služili kot odborniki in par profesionalnih kričarjev je opravljalo druge posle. Javno so ugotovili, da se ne marajo vmešavati v pravice posameznika, da pije lahko kar hoče. Borili so se hoteli edinele proti salonom. Pod to pretezo so si zagotovili veliko podporo. Nadalje so se laskali individualnemu in lokalnemu ponosu s tem, da so zagovarjali krajevno glasovanje (Local Option), kar pomeni pravico, da vsaka občina ali okraj zase določi, ali dovoli ali prepove javno prodajo alkoholnih pijač. Sprva se je naskočilo majhne zveze ter se je uveljavilo postave za krajevno glasovanje v vaseh, mestih itd. Vsprilo večjih uspehov so pozneje razširili delokrog. Ker so bila mesta z večjim številom prebivalstva navadno proti "suhemu" programu se je sprejelo postave, v katerih se je spojilo mesta z dosti močnimi deželnimi distrikti, ki so sprejeli prohibicijske postave kljub ugovoru mest. To postopanje je dovelo do okrajnega glasovanja (County Option). Končno, ko se je čutila organizacija dosti močno, je vrgla masko raz obraz ter pričela delati za državno prohibicijo ter se izrekla proti krajevni glasovanju.

Kljub vsem hipokritičnim zatrjevanjem Anti-Saloon League, da ni njen namen uvesti prohibicije, izjavlja vendar konstitucija te organizacije, da je njen namen "iztrebljenje prodaje opojnih pijač."

Po 25 let trajajoči neprestani agitaciji je sedaj postavno 2,132,746 kvadratnih milj Združenih držav "suhih", dočim znaša skupna površina 2,973,890 kvadratnih milj. Izmed 91,000,000 prebivalcev Združenih držav pa jih živi sedaj 45,000,000 v teh "suhih" teritorijih.

Izajlovljen je prohibicijskih postav — kar prohibicijsko odkrito priznavajo — se je pripisovalo dejstvu, da državne postave niso mogle preprečiti uvoza alkoholnih pijač iz drugih držav. To pa zato, ker se je vsled konstitucije Združenih držav vso meddržavno trgovino stavilo pod kontrolo kongresa. Raditiga se se že petdeset let trudili, da dosežejo sprejem zvezne postave, vsled koje bi se zaprlo ta vrata ter preprečilo posamezniku, da dobi od zunaj to, česar si želi.

Končno, februarja leta 1913, se je sprejelo tako postavo. Je

tako zvana Webb-Kenyon Law. Sprejel jo je kongres z zadostno večino, da je bil preglašen veto predsednika Tafta. Ta postava, ki je sedaj v veljavi, — prepoveduje pošiljanje alkoholnih pijač iz ene države v drugo, "ako se namerava" s tem kršiti katerokoli postavu držav, v katero je pošiljatev namenjena. Narodna vlada izroča s tem kontrolo glede takih pošiljatev praktično posameznim državam.

Ko so pokazali to veliko moč v Washingtonu, so sedaj prohibicionisti ušli resolucije za amandement k zvezni ustavi, potom kojega naj bi se uvedlo narodno prohibicijo.

To gibanje je vodila organizirana praktična sila, ki je morda najbolje organizirana kar jih je kdaj obstajala. Za seboj ima velika finančna sredstva ter ostane pod vodstvom verskega in ljudskega fanatizma živa v svrhe brezvestnih voditeljev. Anti-Saloon League ima svojo organizacijo v skoro vsaki državi Unije. Zaposlenih ima preko 500 oseb ter vzdržuje preko sto dobro urejenih uradov. Tekom zadnjega leta je razdelila nad 100,000 strani pamfletov ter izdala 38 rednih publikacij, od kojih kroji vsaki mesec preko 500,000 kopij. Glasi se, da ima na leto nič manj kot \$800,000 dohodkov.

Ta močna organizacija protipijških fanatikov upliva brez prestanka na politiko dežele ter zasleduje pri tem en sam namen. Ne pregleda nobene prilike za političen uspeh. Ako je zapletena v boj, ali se utakne v vsako stvar, kjerkoli vidi kako priliko za uspeh ter navede nase kandidat političnih strank z obljubami ali grožnjami. Raditiga je dobila ta organizacija v zakonodajnih posameznih držav kakor tudi v kongresu zastopstvo, ki ni v nobenem razmerju z numeričnim številom pristavev. Poseben uspeh je imela v kontroliranju državnih zakonodaj. Ali je tedaj najti kak vzrok za misel, da bi bila manj uspešna pri kontroliranju zvezne zakonodaje?

Zakaj je ugodil kongres zahtevi Anti-Saloon League ter sprejel Webb-Kenyon predlog?

Neki časnikarski poročevalec je sleden opisal: "Mr. 'povprečni kongresnik' je glasoval zanj, ker je čutil, da bi imelo to v nasprotnem slučaju usodepolne posledice za njegovo politično bodočnost. Potem pa, ko je bil glasoval, je šel ven s par prijatelji, ki so se nahajali v isti situaciji ter je izpil dva ali 'High Balls' ter pri tem zabavljaj čez 'eranke' in fanatike."

Zakaj pa je čutil "Mr. povprečni kongresnik", da ogroža svojo politično bodočnost v slučaju, da bi glasoval proti predlogi?

Ker se je bal organizirane sile protipijških fanatikov in ker je vedel, da niso njegovi prijatelji, ki so za osebo svobodo, organizirani ali pa da se nahajajo v položaju, da niso zmožni politično ga varovati pred napadi prohibicionistov.

Vi pravite, da ne bo narod dovolil narodne prohibicije?

Zopet Vas vprašamo: "Ali ste pazili?"

Splošno je razširjeno mnenje, da je treba tričetrtinskega glasovanja naroda, ako se hoče spreminiti konstitucijo Združenih držav. Ako bi bilo tem tako ali celo v slučaju, da bi se zahtevalo navadno večino, potem bi ne bila nevarnost tako velika. A temu ni tako. Konstitucijo more amandirati manjšina naroda. Vse kar se zahteva je to, da odobri po sprejemu v kongresu dotični amandement tri četrtine vseh držav.

Glasom uradnega censusa Združenih držav za leto 1910 je 18 držav s skupnim prebivalstvom 8,076,687: te države so Arizona, New Mexico, Nevada, Wyoming, Delaware, Idaho, Montana, Utah, Vermont, New Hampshire, North Dakota, Rhode Island, South Dakota, Oregon, Colorado, Florida, Maine in Connecticut. Država New York šteje 9,113,614 prebivalcev, kar je toliko kot 405,272 ljudi več kot pa onih 18 držav skupaj. In kljub temu štejejo one države 18 glasov, dočim New York samo enega.

Prištevimo k gorimljenim državam še sledeče: Washington, West Virginia, South Carolina, Oklahoma, Nebraska, Mississippi, Maryland, Louisiana, Kansas, Arkansas, Virginia, Minnesota, Alabama, Tennessee, North Carolina, Iowa, Kentucky in Wisconsin. Tako dobimo 36 držav, kojih število zadostuje, da se odobri amandement k ustavi Združenih

držav. Celotno prebivalstvo teh držav znaša 41,085,492. Prebivalstvo Združenih držav pa znaša 91,109,542. Tako je sedaj razvidno, da more 41,000,000 prebivalcev 50,000,000 prebivalcev.

Prohibicionisti se ne brigajo za voljo naroda. Predstavljajo namreč oni element v našem prebivalstvu, ki misli, da je boljše ter da ima pravico, da prisili večino živeti skladno z ozkoprsmimi življenjskimi nazori ter malenkostne manjšine. Ta manjšina je tudi vedno proti inozemcem.

Z ozirom na prodajo pijač v velikih mestih, se je na North Georgia Conference of the Methodist Church (1911) z obžalovanjem ugotovilo, "da so uprave teh mest na ta način vzdržale celo armado prodajalcev piva in whiskey-a, ki ne poznajo nobenih postav, so navadno tuje. Posledica njihovega delovanja je dvojna ali četverno število hudodelstev pred mestnimi sodišči. Ta prodaja onemogočuje vsakovrstne izgrede, igranje itd."

Z ozirom na izjavo rabija Emila G. Hirsch iz Chicago ter profesorja Schmidta s Cornell-vseučilišča, ki sta govorila proti zaprtju salонов v nedeljo, je pisal National Prohibitionist, oficijelni organ prohibicionistov:

"Za respektiranje postav bi se moral postaviti vsak pošten državljan, tega ali onega verskega prepričanja: proti postavi pa so se zarotili združeni interesi pijače, 'bumsi' lopovi, rabi Hirsch in profesor Schmidt."

Zunaj rojeni državljani poznajo sedaj značaj sil, ki tiče za tem gibanjem. Prišel je čas, da se podvzame akcijo za preprečenje te nevarnosti in ohranitev prostosti. Naj sporoče državljani, rojeni v inozemstvu ter drugi dobri Amerikanci, našim zakonodajalcem, zveznim in državnim, da nase volilev ne bodo trpele tega poseganja v njihovo osebo svobodo, da pa bodo nasprotno iztirale iz javnega življenja one, ki so nezvesti principijem osebo svobode.

Raznoterostij

Novo o Marsu.

H. E. Lau v Kodanju na zvezdarni Uranija je napravil važna opažanja na površini Marsa. Mimo 46 Mrsovih kanalov so se posebno točno raziskala področja krog južne polarne Marsove pege. Avgusta 1909 se je lahko točno opazovalo, kako se topi led in sneg v anktični coni na Marsu, ki je tako podoben naši zemlji. Istodobno se je zdel Marsova površina kakor bi bila s pajčolanom zastrta: očitno vsled intenzivne oblačnosti v Marsovi atmosferi. Ze čez par tednov je pa bila njegova rdečkasta površina zopet na vseh straneh svobodna; videle so se celo tudi slabe formacije kanalov — na Marsu se je bilo izvedrilo. Sredi januarja so v zvezdarni v Arizoni dognali, da je južnopolarni kraj na Marsu vse do prilično nizke "marsografske" širine zamrznjen — ves Marsov južni tečaj ima zimsko lice. Potemtakem je ondi zima, ko je pri nas poletje. Marsova os se nagiblje v protivno stran od zemeljske. Dalje poroča Level, da so na flagstaffovi zvezdarni v Arizoni z novim zračnim teleskopom, ki ima nad pol metra v premeru, dognali, da so "kanali" na Marsu vendarle točno in ostro omejene geometrične črte, kar nasprotuje opažanjem na yerkesovi zvezdarni pri Chicagu, kjer so mesec dni preje z enako velikim teleskopom konstatirali, da so ti kanali popolnoma nepravilne tvorbe, ne pa ravnega pravca. To vprašanje je sedaj še sporno in je naloga zvezdoslovcev, da ga končno javno pojasnijo.

Savernska afeta.

Savernski župan je izjavil, da ne prevzame nobenih garancij za mir med civilisti in vojaštvom, če se vrne v Saverne 99. pešpolk in sicer ne zaradi civilstov, marveč zaradi vojakov, ki sovražijo prebivalce v Saverne. Pač pa garantira mir, če pride v Saverne kak drug polk.

Samomor dveh častniških slug. Slugi poveljnika 24. pešpolka Borea v Neissu sta napadla poveljnika, ker jih je ta strašno ozmerjal, ker sta malo prepozno vstala. Poškodovata sta ga lahko in sta pobegnili. Drugi dan so našli oba popolnoma razmesarjena na železniškem tiru. Izvršila sta iz strahu pred kaznivjo samomor.

Za smeh in kratek čas.

Nevarno.

Stara devica starejšemu gospodu: "Povejte mi, prosim, ali ste kratko-ali daljnovidni?" On: "Ne, jaz sem le zelo previden!"

V okajenosti.

"Nesramnost. — mene objemati tukaj-le na javni cesti!"

"Oprostite, — uup — mislim sem, da ste — uup — da ste — uup — drog za svetilko."

Sreča.

Prvi lovec: Vidiš — tistemu kmetu sem jaz lani rešil življenje.

Drugi lovec: Lej no! Kako pa je to bilo?

Prvi lovec: Ustrelil sem na srno pa sem zadel kmetov klobuk, če bi bil zadel pa ped nižje, pa bi bil kmetu ustrelil.

Zalostno.

— Kaj je res, da ima Vaš sin kleptomanijo?

— Da, da... zdravniki pravijo.

— Pa vendar... če tako kaj ukrade, to mora biti za vas strašno neprijetno.

— Res, strašno neprijetno, kadar ga ujamejo.

Naivno.

Darko (kateremu podari mamič več smokk iz čokolade, na kolodvoru): "No, potemtakem se moram peljati v kupeju za kadilec."

Skopost.

Teta: "Zelo sem se razveselila, da si mi včeraj naznanila svoj poset. Takoj sem odpovedala perici, ki naj bi prišla danes k meni."

Vnučinja: "Tega ravno ni bilo potreba, tetka!" Tetka: "Teh par srajc, hlače in nogovice bova pač lahko sami ocedile."

Migljaj.

Gospa Elvira je smučala in si pohabila nogo. Njen mož jo je moral na hrbtni nesti do postajališča električne železnice.

— Ah, ljubi možiček, je vzdihnila gospa Elvira, ali še veš... tudi lani sem se enkrat spodtaknila in nisem mogla hoditi...

— Da, da, je potrdil soprog, a takrat si do postajališča jahala drugega osla.

Dandanes.

Gospodinja: "Lina, že spet niste izvršili svojega dela!"

Kuharica: "Oh, milostiva, ravno sedaj se učim plesati tango, in to mi vzame strašno veliko časa!"

Iz šole.

Učitelj: Kaj je to nič? Ali ne more nihče povedati. No, Pepček, kaj je to: nič!

Pepček: Nič je, če kdo gospodu učitelju ves popoldne drva zлага, potem pa pravi gospodu učitelju: si že priden, Pepček.

Nekdaj in sedaj.

Zena: Preden si se z menoj poročil, si vedno prisegal, da me tako ljubiš, da bi me najraje s poljubni snedel, zdaj pa...

Mož: Zdaj pa vidim, da si popolnoma neprebavljiva.

Gladka kupčija.

Gospod Gruden zaročenec svoje hičere: "Na dan poroke dobiti 10,000 kron in pozneje še 5000!"

Zaročenec: "Kako to? Saj tudi jaz ne vzamem vaše hičere — na obroke!"

Vzdih.

Gredoč ponoči domov je Matevž Goba zagledal v stranski ulici na tleh sedečega in ob zidu slovnega moža. Pa daljšem razmišljanju je Matevž Goba vzdihnil:

— Če si truden, te pomilujem, če pa si pijan, te zavidam.

Uztrajnost.

Zenim: "Tvoj stric Edvard se mi zdi pač čuden star gospod. Včeraj mi je že tretjič pripovedoval dovtip o pljučnih emokih!" Nevesta: "To se mora pač vzeti v najino kupčijo. Kajti stric je bogat, in jaz sem njegova podedovalca. Pomisli, tisti dovtip o pljučnih emokih sem slišala že petinšestdeset iz njegovih ust."

Premetenec.

— No, prijatelj, kako se ti pa kaj godi, eh — kako?

— Kako! Saj vendar vidiš: izvrstno, res izvrstno. In tebi, prijatelj?

— Ne posebno. Zdaj me boli to, zdaj kaj drugega. E, ljubo zdravilje, to mi dela skrb.

— Vidiš, jaz sem se pa teh skrbih popolnoma otresel. Poklical sem zdravnika in sem mu rekel: če mi pomagata, da postanem 60 let star, dobiti 5000 K, če postanem 70 let star, dobiti 10,000 K, če me pa spravite na 80 let, dobiti 20,000 K. No, zdaj naj si pa mesto mene zdravnik glavo beli, kako mi pomaga, da pride do denarja!

Iz dramatike.

"Torej dobro. Predstavljali bomo Vašo igrjo. Ali to pa le pod pogojem, da ne zahtevate nobenih taničijem, ter nam preskrbite klobase in pivo, kar pride v veliki množini v 3. dejanju na vrsto!"

Ni treba.

— Kaj pa to pomeni, da ti s svojo lastno ženo nočoj niti eno turo še nisi plesal?

— Kaj naj to pomeni? Jaz vendar ne bom delal konkurence njenim čestilec.

Pogovor.

— Če bi se stenice svetile kakor kresnice, bi jih bilo laglje dobiti...

— Da, ampak v nekaterih sobah bi bilo potem tako svetlo, da bi ljudje še spali ne mogli.

Galantno.

Natakar: Ha — kaj vidim — saj vi ste tisti razgrajč, ki sem ga danes ponoči ven vrgel...

Gost: Res je! Prišel sem pa svoj ovrtnik in svoj klobuk, vam pa sem prinesel vaš rokav nazaj.

Pri obedu.

Župan je bil z zabavo pri kosilu tako zadovoljen, da je končno rekel:

Zdaj vam bom pa postregel z vinsko kapljico, ki je zrastle v mojem lastnem vinogradu. Lasten pridelek, ne kupljeno vino.

Ko so vsi po vrsti poskusili vino, je župan zadovoljno vprašal: — No, kaj pravite k tej kapljici?

— Jo poznam, se je oglašil sosjed Jakob, jo poznam.

— E, ali si jo že kdaj prej poskusil?

— Sem!

— Kdaj?

— Prej — pri salati!

Nezaupljivo.

— Oh, nehaj, nehaj s temi zdravniki...

— E, zdravniki že pomagajo! — Kajpak! Jaz sem mojega fanta trikrat vlekel k zdravniku, da mu je cepil kožo, no, in ko je zdaj s strehe padel, je bil vendar koj mrtve.

Citajte

kaj pišejo rojaki o zdravih svetovno znane lekarni

PARTOS v New Yorku.

Čenjeni gospod Partos! Poslano mi Partolo sem sprejel, in sem zelo hvaležen, ker sem poprej poskusil že nekatera zdravila in žalibog vse je bilo zastoj. Moj želodec ni mogel prebavljati nobene hrane že dva leta, a zdaj kakor ste mi odpisali eno skatulo Vaše partole se počutim kakor novorojenega in kakor hitro to porabim, se bom vam priporočil še za drugo. Ker sem prepričan, da Vaša zdravila so ta najboljša v Ameriki, zato Vas toplem priporočam vsem Slovincem, da se ne dajo zapeljati, in drago plačati druga zdravila, katera niso sploh nič vredna. To sem prepričan in pišem resnico, in vam želim mnogo uspeha. Vaš odani George Bizali, 913 Madison St., Butte, Mont.

Čenjeni gospod lekarnar! Jaz sem Vaše pismo prejel ter vam odpišem nazaj, da pri meni Vaša zdravila res fajn napredujejo ker tudi ne bom brez njih, Vaših Partol: prosim, da mi naznanite, za koliko mi hočete ceno znižati, da bodem vedel kadar bodem ropet rabil, koliko denarja vam poslati, ker pri meni res fajn napredujejo.

Toraj ostajam Vaš prijatelj

Marko Nemanic, Clayton, Wash.

To sta samo 2 od mnogobrojnih pisem jednake vsebine, katera vsaki dan prejema lastnik omenjene lekarni od hvaležnih naročnikov iz vseh krajev Združenih držav, Kanade in Evrope.

Ako torej bolujete na katerekoli naravni bolezn kakor: glavobolj, kašelj, na prsih, pljučih, želodcu, trbuhu, ledvicah, jetrik, mehurju, ušesih, slabem spavanju, nervoznosti, reumatizmu, belem toku, ali kakšni tajni bolezni, srbenju kože, ako vam lasje izpadajo, ali so prezgodaj osiveli, NIKAR NE OBUPAJTE tudi če zdravila, katera ste dosedaj rabili niso imela uspeha temveč pišite takoj na doljni naslov ter pismu priložite \$1.00 in z obratno pošto se vam odpošljejo zdravila za Vašo bolezen in to poštino prosto.

Slovenski ceniki in navodila se pošiljajo zastonj.

Pisma naslovljajte točno na:

THE PARTOS PHARMACY,

160 -- 2nd Ave.,

New York, N. Y.

Phone 246.

FRANK PETKOVSEK,

Javni notar — Notary Public,

718-720 Market St., WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, najboljše klenje te izvrstne smotke — pacientovana zdrava vila.

PRODAJA ročne listke vseh prekomot skih crt.

POŠILJA denar v star kraj sanjaljivo in pošteno

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

Zastopnik "GLAS NARODA", 83 Cortlandt St., New York.

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.

ZASTAVE, REGALIJE, ZNAKE, KAPE

PEČATE IN VSE POTREBSCINE

ZA DRUSTVA IN JEDNOTE.

Delo prve vrste. Cene nizke.

F. KERŽE CO.

2711 S. MILLARD AVE.,

CHICAGO, ILL.

SLOVENSKE CENIKE POŠILJAMO ZASTONJ.

Po znižani ceni!

Amerika in Amerikanci

Spisal Rev. J. M. Trunk

je dobiti poštino prosto za \$2.50. Knjiga je vezana v platno in za spomin jako prilijčna.

Založnik je imel veliko stroškov in se mu nikakor ni izplačala, zato je cena znižana, da se vsaj deloma pokrijeje veliki stroški.

Dobiti je pri:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

